WYNIA'S WEEK

Het nieuwe pensioenstelsel is een monsterlijke oplossing voor een verdwenen probleem

Posted on 10 november 2026 by Gastauteur

*Door Rob de Brouwer en Arno Eijgenraam**

Terecht merkt Menno Tamminga in een eerder artikel in *Wynia's Week* op dat De Wet Toekomst Pensioenen de Wet pensioen zonder veel toekomst blijkt te zijn. Dit stelsel zou beter aansluiten op een veranderende arbeidsmarkt, maar juist nu staan de kranten bol van problemen van mensen die van baan veranderen.

Koopkrachtbehoud werd in het vooruitzicht gesteld maar bij de eerste toets valt het nieuwe pensioenstelsel al door de mand. Die toets betreft de verhogingen van de pensioenen die al eerder waren 'ingevaren' in het nieuwe stelsel. Het pensioenfonds Zorg en Welzijn haalt bijvoorbeeld bij lange na niet de doelstelling van koopkrachtbehoud.

Koopkrachtverlies wordt niet ingelopen

Ondertussen gaat de propagandamachine vanuit de pensioenfondsen voort: de pensioenen gaan er met sprongen op vooruit. Pensioenadviseur Aon onderzocht de situatie bij invaren van grotere fondsen. De geschatte verhogingen variëren per fonds. Bij de detailhandel en de agrarische sector worden de pensioenen ingaande 1 januari 2027 verhoogd met rond de 22% terwijl gepensioneerden bij het ABP en Metaal- en Electrotechniek met 12% altijd nog een flinke verhoging krijgen, zo wordt juichend geroepen.

Niemand heeft het echter over de enorme achterstanden die tussen 2008 en 2020 zijn opgelopen. Het koopkrachtverlies van de pensioenen kon oplopen tot meer dan 30% en dat wordt met deze invaarbonussen niet ingelopen. Bovendien zijn er geen of bijna geen fondsen die, eenmaal ingevaren, in hun prognoses voor de toekomst koopkrachtbehoud laten zien.

De conclusie dat we te doen hebben met een door insiders gecreëerd monster kan worden onderbouwd als men de vraag probeert te beantwoorden wat er zou zijn gebeurd als deze wet niet zou zijn ingevoerd en de oude Pensioenwet in stand was gebleven.

De Stichting PensioenVoldoen.nl heeft twee onafhankelijke actuarissen de opdracht gegeven een wetenschappelijk verantwoord en controleerbaar antwoord te geven op die vraag. Daarbij is eenvoudigweg gebruik gemaakt van de gegevens van een representatieve deelnemer aan het Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW), een deelnemer die gedurende langere tijd pensioen heeft opgebouwd en die binnenkort met pensioen hoopt te gaan.

Indexatieachterstand tot 32 procent

Het actuarieel adviesbureau Confident heeft berekeningen uitgevoerd die gebaseerd zijn op de scenariosets die door De Nederlandsche Bank (DNB) zijn aangereikt ten behoeve van het proces van invaren vanuit het oude stelsel naar het nieuwe stelsel. Actuaris Eijgenraam heeft deze berekeningen getoetst en heeft bezien of er mogelijke ongerijmdheden of onjuiste veronderstellingen zijn gebruikt waardoor de geloofwaardigheid van de berekeningen zou mogen worden betwijfeld. En hij heeft gekeken of de feitelijke berekening overeenkwam met de beschrijving

vooraf. Hij heeft geconstateerd dat de berekeningen de toets der kritiek kunnen doorstaan.

De gemaakte berekeningen gaan ervan uit dat de rechten van de betreffende deelnemer niet beperkt zijn tot de hoogte van de uitkering op het moment van overgang, maar dat de niet toegekende achterstallige indexatierechten ook deel uitmaken van de rechten die moeten worden omgezet. Voor de betrokken persoon was de indexatieachterstand opgelopen tot 32 procent op het moment van invaren, 1 januari 2026. PFZW erkent dit ook door welbewust keuzes te maken bij het invaren waardoor achterstallige indexatie ten dele wordt gecompenseerd.

Al in het derde jaar lager pensioen dan in het oude stelsel

De uitkomst van de berekeningen was niet alleen erg verrassend maar ook buitengewoon schokkend. Een bedrag van tussen één en anderhalf jaarsalaris was niet meegenomen in de invaarberekening. Een andere conclusie die werd getrokken was misschien nog wel sprekender: de hele indexatieachterstand van 32% zou in het verwachte scenario in het oude stelsel in tien jaar zijn ingelopen. Die 32% werd bij het invaren afgekocht met 12% invaarbonus.

Al in het derde pensioenjaar van deze deelnemer zou in het nieuwe stelsel het pensioen lager zijn dan het in het oude stelsel zou zijn, oplopend tot 20% verschil. Dan gaan de berekeningen nog uit van het nieuwe financiële toetsingskader dat na de kredietcrisis werd ingesteld en dat veel strengere voorwaarden verbond aan indexatie en inhaalindexatie dan het toetsingskader waarmee de Pensioenwet in 2007 in werking trad.

Hoe kan dit dramatische resultaat verklaard worden? In het oude stelsel werd voor de berekening van de contante waarde van de verplichtingen de risicovrije rente toegepast. Door de kredietcrisis van 2008 en het ingrijpen van de Europese Centrale Bank daalde deze rente tot onder nul. Als gevolg daarvan werd de waardering van de verplichtingen op de balansen van pensioenfondsen zo hoog dat zelfs sterk groeiende aandelenmarkten dit niet konden compenseren.

Van de optimistische belofte is niets

terechtgekomen

Nu de rente weer op een normaler niveau ligt en de aandelenmarkten zich redelijk blijven gedragen worden de dekkingsgraden van pensioenfondsen zo hoog dat in het oude stelsel indexatie en inhaalindexatie weer in beeld zouden zijn gekomen. Het nieuwe stelsel is daarmee de zogenaamde oplossing van een probleem dat zich al vier jaar niet meer voordoet en dat zich ook volgens de scenariosets van DNB in de toekomst waarschijnlijk niet meer zal voordoen.

En dat terwijl van de optimistische belofte van het pensioenakkoord dat uiteindelijk neergeslagen is in de nieuwe Wet Toekomst Pensioenen in de praktijk weinig tot niets is terechtgekomen, zoals Menno Tamminga zo treffend wist te illustreren. Het ging om het inleveren van zekerheid in ruil voor een koopkrachtiger pensioen. Het blijkt echter dat het oude stelsel structureel koopkrachtiger is met behoud van de zekerheid, zelfs als wordt vastgehouden aan het strengere toetsingskader. Zou de politieke moed er zijn om terug te keren naar het oorspronkelijke toetsingskader, de problemen van de kredietcrisis uit 2008 liggen immers al lang achter ons, dan zouden nagenoeg alle pensioenfondsen in het oude stelsel al lang op het niveau van koopkrachtbehoud zitten.

***Rob de Brouwer** *is econoom en schrijver van het boek 'Het pensioendrama ontrafeld. Waarom je te veel spaart en te weinig krijgt'.*

***Arno Eijgenraam** *is actuaris en voorzitter van de stichting Koopkrachtig Solidair Pensioen.*

***Wynia's Week** *brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. Doet u (weer) mee? Hartelijk dank!*